

M.P. dnia 4.IX.1920 r.

O d p i s .

M E L D U N E K .

Oficerowie bryg.kozackiej płk.Jakowlewa są ze sfery wyższej - ludzie inteligentni, moralni z wielkim zasobem instynktów ludzkich.

Żołnierze /t.j.podoficer. i szer./ stanowią zespół ludzi przeważnie małego pojęcia kulturalnego. Są to chłopcy i rzemieślnicy z gub.Charkowskiej, Rostowskiej i Donskiej. O moralności mało chcą słyszeć, są arogancy i cyniczni w odnoszeniu się czy to do swych kolegów, czy żołnierzy armji polskiej.

Oddziały bryg.jazdy kozackiej są bardzo wrogo usposobione do ludności żydowskiej. Biją żydów - a jeśli natrafią na opornych - lub podejrzanych /choćby bez dochodzeń/ kładą trupem. Jako fakt-położenie trupem kilkunastu żydów w Tyszowcu. Co do zachowywania się w stosunku do ludności polskiej - kozacy nie okazują poszanowania. Odzywają się arogancko - a gdy oddział znajdzie się na wsi - poczyną zabierać chłopom kury, gęsi i pasza dla koni.- Do władz polskich odnoszą się też dwuznacznie daje się wyczuć traktowanie lekceważące władz wojsk. i cyw. polskich.

Brygada jazdy pułk.Jakowlewa - jest jednostką bojową posiadającą dużo inicjatywy i sprawności - szczególnie w walkach podjazdowych - /zaczepnych/ Żołnierz bitewny i z tą wolą że nie podda się - broni się do ostatka.

Ogólne straty bryg.płk.Jakowlewa:

100 ludzi zabitych i rannych, 20 zaginionych, 200 koni rannych. 2 działa zostawione bolszewikom, 80 siodeł zaginionych, 80 karabinów, 80 szabel. Jeńców wzięto do dnia dzisiejszego około 100, których odesł. do 10 dyw., komisarzy zaś na miejscu roztrzeliwują. Brygada posiada obecnie do boju 700 szabel, 6 karabinów maszynowych, 2 działa, 3 caki, składa się z 2-ch pułków.

Dnia 2.IX.20 r. bryg.płk.Jakowlewa rozbiła 39 p.Sow. Bogunski, z którego zabito i roztrzelano około 100, wzięto do niewoli 100 a reszta rozpieszchła się po lasach.

O Budiennym nie nie słysząc aby był ranny. Sztab brygady obecnie stoi w folw. Jatutow, zaś dnia 6.IX.1920 r. wyrusza w stronę Tyszowca.

Brygada jazdy kozackiej płk. Jakowlewa - pod naporem armji Denikina, powstańców ukraińskich i bolszewików /rosyjskich/ cofają się przez Kaukaz na Rumunię w pełnym wyekwipowaniu i uzbrojeniu po dojściu do granicy rumuńskiej - cofnęli się - obierając kierunek na Polskę - gdyż Rumunia nie chciała ich pусcić przez swą granicę.

Wtady zwrócili się do granic naszych w miesiącu marcu r.b. i zostali przepuszczeni - ale po formalnem rozbrojeniu i odesłaniu ich do obozu internowanych - po jakimś czasie - zwolnieni z obozu utworzyli 2 pułki, wyruszając w połowie sierpnia na pozycję w rejonie Zamoscia.

Oddziały - całej brygady - składają się z ludzi poglądów republikańskich. Programem brygady jest przywrócić ład i porządek w Rosji - dać ościennym krajom samostanowienie o sobie - a hasłem jest - walka za ojczyznę i wolność.

Materiał ludzki, jako bojowy - jest bardzo dobry - wypełniać gotów wszystkie rozkazy swych dowódców - bez analizowania czy rozkaz jest niebezpieczny, czy nie. Nie znać po żołnierzu wachania się ani też zaślepienia - są uświadomieni.

Brygada jest wyposażoną średnio. Daje się odczuć dotkliwie brak K.M. nie mówiąc już o artylerji. Obecnie posiadają 10 szt. K.M. systemy "Maksim" i 1 armatę. Ostatnio zdobyto pod Tyszowcem /dn.1.IX.20. - 1 K.M.

Uspokobienie w brygadzie - naogół dobre, choć subordynacja dość surowa - nie widać żadnego sarkania.

DAWIDCZYNSKI wachm.

w.z. oficera informacyjnego.

Za zgodność odpisu:

M. Błach,
pechor.

34

30